

Seminarieret mere og mere faste end hidtil. Man har i 1897, 2 Aar efter, at den nuværende Forstander har tiltraadt sin Plads; opført en ny Bygning til Opholdslokaler for Eleverne, med en Udgift af omtrent 25,000 Kr., og Aaret efter, 1898, en ny Øvelsesskole til omtrent 17,000 Kr. og senere betydelige Landbrugsbygninger til Brug for Økonomen. Det ene Aar efter det andet anvender man Tusinder efter Tusinder for at forbedre Forholdene, og efter at der er gaaet 10 Aar, og Rigsdagen med Beredvillighed har bevilget disse Midler, kommer Kultusministeriet og siger, at det er spildt altsammen. Lad os nu gaa bort fra Jonstrup og begynde paa noget helt nyt inde i Roskilde. Jeg beklager i høj Grad den Mangel paa Forudseenhed, der har været ved Ledelsen af hele dette Forhold, og jeg er noget i Tvivl, om man ikke ved at tage sig bedre sammen paa Seminarieret vilde kunne tilvejebringe Forhold, der kunde være forsvarlige, uden at slaa en Streg over saa godt som alle de Penge, vi have anvendt i de sidste 10 Aar, og flytte Seminarieret. Thi det er en Selvfølge, at naar alle de Bygninger ved Jonstrup skulle sælges, vilde de ikke være synderlig meget værd, der vil være spildt en stor Sum Penge. Dertil kommer, at man heller ikke overfor Kommunen dernede handler rigtig forsvarligt ved pludselig at bryde op, efter at der ogsaa fra den Side er truffet Foranstaltninger for at tilvejebringe Øvelsesskole osv.

Der er en anden Side af Sagen, jeg vil henlede Opmærksomheden paa, og som Ministeriet gaar fuldstændig uden om i Lovforslagets Motiver. Det er ikke ubekendt, at da vi for en Del Aar tilbage behandlede Spørgsmaalet om Seminariernes Forhold, var Ministeriet, og særlig dets Embedsmænd og Raadgivere, ivrige for, at vi skulde flytte alle vore Statsseminarier ind til Byerne. Her gøres der et Skridt i den Retning. For første Gang prøver man at flytte et Statsseminarium til en Købstad. I Motiverne siger Ministeren om den Ting ikke andet end følgende: „Ministeriet skal ikke indlade sig paa Spørgsmaalet om, hvorvidt et Skoleseminarium bør ligge paa Landet eller i en By.“ Det synes mig noget let at komme uden om dette Spørgsmaal, som for mig har ikke ringe Betydning. Jeg vil i alt Fald gerne vide, om det er den højtærede Ministers Mening, at naar man her har sagt A, har man paa en Maade forpligtet sig til i det følgende at sige B. Jeg ønsker den nuværende Tilstand opretholdt,

at Seminarierne ligge i Landdistrikterne, i fredelige Forhold og i den fri Natur. Det er langt sundere for Seminaristernes Udvikling og Uddannelse, end om Seminarierne vare etablerede i Købstæderne. Dertil kommer, at hvis vi gaa over til at etablere Seminarier i Købstæderne, vilde vi faa Lærerstanden rekrutteret fra et noget andet Samfundslag, fra andre Sider end hidtil, og det er jeg ikke uden Betænkelighed ved. Som Forholdene have udviklet sig, er det ret forsvarligt, at Seminarierne ligge ude paa Landet, og jeg er noget betænkelig ved, at den højtærede Minister i Motiverne saa let gaar uden om dette i og for sig ikke uvigtige Spørgsmaal. Jeg forbeholder mig derfor min Stilling til denne Sag efter at have set, hvorledes det eventuelle Udvalg vil udforme Forslaget.

Jeg skal ikke her indlade mig paa nærmere Drøftelse med det ærede Medlem for Københavns Amts 2den Valgkreds (K. M. Klausen) om, hvorvidt man skal foretrække Statsseminarierne for private. Jeg er ikke enig med det ærede Medlem, idet jeg tror, at de private Seminarier have gjort megen Gavn for vort Skolevæsens Udvikling. Det er utvivlsomt, at det er fra de private Seminarier, at Initiativet er kommet til ny Undervisningsmaade, og det er ligesaa utvivlsomt, at de Lærere, der ere udgaaede fra Privatseminarierne, gennemgaaende have haft et anderledes Greb paa at komme i Takt med Befolkningen og have gennemført en ganske anderledes livlig Undervisning; end Tilfældet var i ældre Tid, da alle Lærerne kom fra Statsseminarier. Jeg finder ikke Grund til i dette Forhold at træffe Forandring. Jeg sværmer ikke som det ærede Medlem for at faa alt lagt ind under Staten og faa alt uniformeret, saa det kan blive saa ens som muligt. Jeg tror, vi ere bedst tjente med en vis Frihed i dette Forhold, og at Læreruddannelsen ikke bindes i nøje Former og Regler, det vil let tage Livet bort, og det er dog, naar alt kommer til alt, det vigtigste, at de Lærere, der udgaa fra Seminarierne, ere opvakte og energiske Mænd, der kunne gøre sig gældende i Befolkningen, og ikke indsnærede i bestemte, døde Former. At vi have 4 Statsseminarier og 12 Privatseminarier anser jeg for et Held for Læreruddannelsen. Deri er det ærede Medlem for Odense (Martin Madsen) ikke enig med mig, det er jo saadan, at Højre og Socialdemokraterne ere Stats-skolemænd, medens vi andre ere mere tilbøjelige til at gaa i Retning af den fri